

EVALUAREA SITUAȚIEI PRIVIND CONTROALELE ÎN ÎNTREPRINDERILE DIN REPUBLICA MOLDOVA CONFORM RAPOARTELOR “DOING BUSINESS”

Autor: Sergiu CARAPUNARLÎ

Rezumat: „Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor” (Doing Business) este un studiu efectuat de Banca Mondială anual, începând cu 2002. Obiectivul principal al sondajului efectuat în rapoartele „Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor” este de a monitoriza mediul de afaceri și a evalua impactul politicilor de stat și cerințelor regulatorii asupra agenților economici care activează în Moldova.

Cuvinte-cheie: control, întreprindere, organe de control, Doing Business.

Pentru evaluarea situației în ce privește controalele în întreprinderile din Republica Moldova s-au utilizat rapoartele „Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor”, elaborate și actualizate anual de către oficiul Băncii Mondiale din Moldova.

Conform datelor din aceste rapoarte s-au identificat următoarele momente.

Numărul și durata inspecțiilor în întreprinderi

Pe parcursul anului 2009, inspectorii au vizitat o întreprindere în mediu de 8,2 ori, fără mari schimbări față de anul precedent (în 2008 – 9 ori). Durata de aflare a lor la o întreprindere a fost de circa 10 zile, reducându-se cu 9 zile față de anul 2008.

Menționăm faptul că, în dinamică numărul mediu al controalelor pe companie s-a redus pe parcurs a 5 ani de 1,4 ori, iar durata medie anuală a controalelor s-a redus aproape de 2 ori (tab. 1).

Tabelul 1. Evoluția controalelor în Republica Moldova

Indicator	2005	2006	2007	2008	2009
Numărul mediu al controalelor pe companie	11,4	10,3	8,7	9,0	8,2
Durata medie anuală a controalelor, zile	19	15	16	19	10
Amenzi plătite anual, Dolari SUA	83	93	133	57	127

Sursa: Rapoartele “Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor”.

În urma adoptării în anul 2004 a Hotărârii Guvernului nr. 862 privind perfecționarea sistemului de control de stat specializat, dedicate reglementării controalelor efectuate la întreprinderi, frecvența lor a scăzut, atingând nivelul de 8,2 vizite pe an. A scăzut considerabil frecvența controalelor efectuate de către poliție după intrarea în vigoare la 30.05.2008 a Legii nr. 280-XVI din 14.12.2007.

Acest lucru ne vorbește despre acțiunile de optimizare a controalelor întreprinse la nivelul autorităților administrației publice centrale și locale. Totuși, după părerea noastră, mai sunt rezerve în ce privește numărul de controale și organe de control în Republica Moldova.

Numărul mediu și durata inspecțiilor în funcție de organele de control din Republica Moldova sunt prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2. Numărul și durata medie a inspecțiilor efectuate de organele de control din Republica Moldova

Organele de control	Frecvența					Numărul de zile la o vizită				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Inspectoratul fiscal	2,1	1,9	2,1	2,0	2,4	4,7	4,1	4,7	3,3	1,9
Serviciul sanitar epidemiologic	3,5	2,7	2,5	2,7	2,3	0,9	0,9	1,0	2,1	1,0
Poliția	5,5	4,0	3,7	5,7	1,6	0,9	0,9	1,2	2,0	1,0
Organele de monitorizare a prețurilor	3,0	1,3	1,5	1,3	1,5	1,0	0,9	1,1	1,5	1,0
Organele de monitorizare a standardelor	1,8	1,6	1,1	2,8	1,5	1,5	1,1	1,5	1,5	1,0
Organele de control ecologic	2,0	1,8	1,6	1,8	1,7	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0
Organele de licențiere	1,3	1,4	1,2	1,2	1,4	0,9	0,9	1,0	3,6	1,0
CCCEC	2,1	1,9	1,5	0,7	1,3	2,7	1,6	1,2	1,9	1,1
Autoritățile locale	2,4	2,4	2,2	2,4	3,5	0,9	0,9	1,0	1,5	1,0
Inspecția muncii	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3	1,2	2,4	1,1

Sursa: Rapoartele „Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor”.

Din analiza tabelului de mai sus, putem conchide că cele mai frecvente controale pe parcursul anului sunt efectuate de următoarele organe de control:

- Inspectoratul Fiscal;
- Serviciul sanitar-epidemiologic;
- Autoritățile locale,

și această tendință se menține pe parcursul perioadei analizate.

Cele mai puține controale în anul 2009 au fost efectuate de CCCEC, organele de licențiere și Inspecția Muncii și tendința în ce privește optimizarea controalelor efectuate de către aceste organe de control este pozitivă.

Totodată, după criteriul „Numărul de zile la o vizită” cele mai lungi ca durată sunt inspecțiile efectuate de Inspectoratul Fiscal (în mediu 2 zile), lucru datorat specificului organizării controalelor de către această instituție și anume volumului mare de lucru în procesul verificării evidenței financiar-contabile a întreprinderilor.

Controalele organizate de celelalte organe de control durează în mediu 1 zi și aceasta se datorează faptului că domeniul verificat este destul de îngust și nu cere mult timp pentru inspecție.

Concluzionând cele expuse mai sus, putem conchide că sondajul efectuat de către Banca Mondială confirmă tendința de descreștere atât a frecvenței, cât și a duratei controalelor în întreprinderile din Republica Moldova. Confirmarea vine nu doar în urma analizei indicatorilor cantitativi, ci și a percepției întreprinderilor. Cu toate acestea, aproape jumătate din agenții economici intervievați consideră că legea este aplicată selectiv, iar inspecțiile sunt efectuate neobiectiv.

Bibliografie:

1. Rapoartele „Costul reglementării de stat a activității întreprinderilor” pe anii 2005-2009.